

Betænkning afgivet af Erhvervsudvalget den 27. november 2008

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af årsregnskabsloven

(Redegørelse for samfundsansvar i større virksomheder)

[af økonomi- og erhvervsministeren (Lene Espersen)]

1. Ændringsforslag

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 8. oktober 2008 og var til 1. behandling den 21. oktober 2008. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Erhvervsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og økonomi- og erhvervsministeren sendte den 18. september 2008 dette udkast til udvalget, jf. (folketingsåret 2007-08, 2. samling) alm. del – bilag 289. Den 8. oktober 2008 sendte økonomi- og erhvervsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget en skriftlig henvendelse fra 92-gruppen. Økonomi- og erhvervsministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 45 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

To af udvalgets spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Venstres, Socialdemokraternes, Socialistisk Folkepartis, Det Konservative Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget støtter fuldt ud lovforslaget, der vil bidrage til at placere Danmark i front, når det gælder lovgivning om rapportering om samfundsansvar. I en globaliseret

økonomi handler det om at markere, at danske virksomheder tager et bredt samfundsansvar, både når det gælder menneskerettigheder, sociale forhold, arbejdstagerrettigheder, arbejdsmiljø og klimaforhold. Dermed markerer Danmark en politisk vilje til at fremme denne udvikling i dansk erhvervsliv, og dermed forbedres forholdene for arbejdere og miljø i især udviklingslande, der producerer til danske forbrugere. Det vil samtidig styrke dansk erhvervslivs konkurrenceevne på de globale markeder og vise omverdenen, at vi er dygtige til at skabe ansvarlig vækst.

Mange danske virksomheder arbejder seriøst med samfundsansvar allerede i dag. Næsten 7 ud af 10 danske virksomheder har en eller flere aktiviteter inden for samfundsansvar. Og det gælder ikke kun de største virksomheder – over 70 pct. af de små virksomheder arbejder med samfundsansvar.

Denne styrkeposition skal vi fastholde og udvikle, så danske virksomheder høster gevinsterne af deres samfundsansvar – også på de globale markeder, hvor mange både store og små virksomheder driver forretning.

Dansk erhvervsliv kan blive endnu bedre til at fortælle omverdenen, hvordan vi kan kombinere vækst og ansvarlighed, og det skal lovforslaget bidrage til.

Lovforslaget vil kunne medvirke til at gøre Danmark kendt for ansvarlig vækst, hvilket styrker Danmarks position i den globale konkurrence om markedsandele, investeringer og kvalificeret arbejdskraft. Ved at understøtte danske virksomheders kommunikation om samfundsansvar vil lovforslaget gøre det synligt for omverdenen, at dansk erhvervsliv er i front på dette område.

Det understøtter, at danske virksomheder i højere grad kan drage fordel af at være i en global føreposition, når det kommer til samfundsansvar.

Kombinationen af vækst og ansvarlighed er central for den forretningsdrevne tilgang til samfundsansvar, som ligger til grund for lovforslaget. Hermed menes, at virksomhederne lægger kræfterne der, hvor det gavner forretningen mest. Hvis arbejdet med samfundsansvar tager udgangspunkt i virksomhedens udfordringer, kompetencer og kerneforretning, får både virksomheden og samfundet det største udbytte.

Samtidig gør globaliseringen, at en international tilgang er nødvendig. Hvis danske virksomheder skal kunne kommunikere deres indsats ud, må det ske med udgangspunkt i internationale principper for samfundsansvar.

Kræfter bør sættes ind på, at flere og flere virksomheder erkender deres ansvar for menneskerettigheder, sociale forhold, miljø, klimaforhold m.m. – også hos de samarbejdspartnere, som virksomhederne opererer med. Vi finder derfor behov for en nærmere drøftelse af, hvordan vi kan motivere virksomhederne til også at rapportere om andre elementer i produktionskæden.

V, S, SF, KF og RV opfordrer til, at der tages udgangspunkt i FN's principper for samfundsansvar, FN's Global Compact: menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø, og anti-korruption, ligesom det bør anbefales, at virksomhederne som minimum rapporterer ifølge Global Reporting Initiatives (GRI's) principper – helst GRI niveau A+.

Det er generelle, konventionsbårne principper, som giver den enkelte virksomhed stor frihed til selv at tilrettelægge sine aktiviteter inden for samfundsansvar. Det gør det muligt for virksomheden at arbejde strategisk med forretningsdrevet samfundsansvar på en måde, som passer til netop dens kerneforretning.

Sammen med de øvrige initiativer i regeringens handlingsplan for virksomheders samfundsansvar vil lovforslaget kunne bringe Danmark i front til gavn for såvel virksomhederne som samfundet, og derfor bakker vi op om lovforslaget.

V, S, SF, KF og RV er tilfredse med, at der allerede i 2010 udarbejdes en rapport, der gør bred status over danske virksomheders arbejde med FN's principper for samfundsansvar og om deres arbejde med samfundsansvar. Rapporten vil kunne danne grundlag for en drøftelse i udvalget af lovgivningens betydning og fremdriften i regeringens handlingsplan. Denne rapport bør omfatte erfaringer med forskellige former for rapportering, brug af andre revisionsinstrumenter end konsistentstjek (review og egentlig revision) samt certificering af tredjepart og oversendes til Folketinget.

V, S, SF, KF og RV forventer, at ministeren vil orientere om og være villig til at drøfte det endelige indhold i bekendtgørelse og vejledninger om virksomhedernes redegørelse for samfundsansvar, inden disse færdiggøres.

Socialdemokraternes medlemmer af udvalget mener desuden, at der er behov for snarest at få vurderet revisionen af de danske virksomheder. Vi er utrygge ved de mange fejl ved regnskaber og SKAT's manglende muligheder for reelt at afsløre fejl. Der er også behov for at se på de administrative lettelser: Hvem har fået disse, er det de rigtige, og har vi muligheder for både at lette administrationen og samtidig øge sikkerheden for retvisende regnskaber?

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget ønsker desuden at markere, at vi ønsker en mere vidtgående lovgivning, der bl.a. omfatter mere detaljeret rapportering, krav om Global Compact's principper i rapporteringen samt omfatter flere virksomheder. Det ville for alvor have bragt Danmark i front. I det mindste burde regeringen allerede nu forpligte sig til at gennemføre en ordning, hvor de statslige virksomheder forpligtes både til at tilslutte sig Global Compact og tilslutte sig Global Reporting Initiative A+, gerne udformet på samme måde som den svenske ordning.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (DF):

Til § 1

1) Det under *nr. 1* foreslåede § 99 a, *stk. 1, 3. pkt.*, udgår.

2) I det under *nr. 1* foreslåede § 99 a, *stk. 4*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Der skal ikke foretages revision eller konsistentstjek, hvis virksomhedens redegørelse om samfundsansvar gives i en supplerende årsrapport eller på virksomhedens hjemmeside.«

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det findes ikke relevant, at virksomheden skal oplyse, hvis den ikke har udarbejdet en politik for samfundsansvar. Virksomhederne må gerne frivilligt oplyse om dette, men det skal ikke være et krav i årsrapporten. Kernen i afrapporteringen i en årsrapport er de aktiviteter af økonomisk og finansiel karakter, som er relevante for brugerne af årsrapporten. Disse oplysninger kan også omfatte aktiviteter af ledelsesmæssig karakter og andre oplysninger, som er relevante i bedømmelsen af virksomhedens økonomiske resultat. Det er en uskik og svækker årsrapporten som instrument, hvis årsrapporten også skal indeholde oplysninger, som ikke er relevante for bedømmelsen af økonomisk aktivitet og resultat. Det lukker op for en ladeport af andre irrelevante oplysningskrav, som beslutningstagerne i virksomhederne har bestemt ikke har noget at gøre med virksomhedens daglige drift.

Til nr. 2

Det vil føre til en usund udvikling i revisionshandlingen, hvis revisionen/konsistenstjekket også skal foretages uden for årsrapporten. Dels er der ikke udviklet ordentlige standarder for revision uden for årsrapporten, dels vil det lukke op for en uhensigtsmæssig udvikling, hvor andre områder også kan underkastes tvungen revision, der ligger uden for den egentlige årsrapport. Virksomhederne kan stadigvæk afgive erklæringer om forhold, der ligger uden for årsrapporten, herunder CSR-aktiviteter. Disse afgivelser af erklæringer er frivillige og kan derfor bedre tilpasses virksomhedernes behov vedrørende konkrete forhold.

Hans Christian Schmidt (V) fmd. Jacob Jensen (V) Jens Vibjerg (V)

Lars Christian Lilleholt (V) Tina Nedergaard (V) Colette L. Brix (DF) nfmd.

Pia Adelsteen (DF) Mike Legarth (KF) Per Ørum Jørgensen (KF) Orla Hav (S)

Benny Engelbrecht (S) Henrik Dam Kristensen (S) Niels Sindal (S) Karsten Hønge (SF)

Flemming Bonne (SF) Morten Helveg Petersen (RV) Frank Aaen (EL)

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende L 5

Bilagsnr. Titel

1	Høringsvar og høringsnotat, fra økonomi- og erhvervsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Henvendelse af 7/10-08 fra 92-gruppen vedrørende behovet for konkretisering og klare kriterier i forbindelse med regeringens »Strategi for virksomhedernes samfundsansvar«
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Udkast til betækning
6	2. udkast til betækning
7	3. udkast til betækning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 5

Spm.nr. Titel

1	Spm. om, hvilke konsekvenser lovforslaget har for revisionen, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvordan der i andre lande lovgives med hensyn til virksomhedernes samfundsansvar (CSR), til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om oversendelse af et notat om FN's Global Impact, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om oversendelse af et notat om FN's Global Reporting Initiative, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvordan regeringen agter at give små og mellemstore virksomheder rådgivning om udarbejdelse af CSR, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm., om regeringen er villig til inden for handlingsplanens rammer om CSR at støtte DanWatch, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spørgsmål tilbagetaget
8	Spm., om fremskridtsrapport ifølge lovforslaget vil være omfattet af revisors udtalelse om ledelsesberetningen, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om kommentarer til FSR's forslag om præcisering i ÅRL § 9, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om at kommentere forslaget fra International Commission of Jurists (ICJ) om at slette »frivilligt« i § 99, stk. 1, 2. pkt., til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om at kommentere ICJs anbefaling om at genoverveje § 99 a,

-
- stk. 7, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om at kommentere Red Barnets synspunkter om, at dansk lovgivning vedrørende CSR-lovgivningen indtil nu har haltet bagud, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om de tiltag, der blev gennemført i 2006 med vedtagelsen af L 50 og L 51, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvor mange ureviderede regnskaber der har været underkastet skattekontrol m.v., til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om redegørelse for resultaterne af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens kontroller af de virksomheder, der har fravalgt revision eller fravalgt brug af revisor, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om det er rimeligt at revidere en lille virksomhed med en omsætning på 5 mio. kr. efter de samme standarder, som landets største virksomheder revideres efter, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvilke administrative lettelser de mindre virksomheder har fået ved fritagelsen for at give oplysninger om det gennemsnitlige antal beskæftigede, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvorfor afrapporteringspligt ikke er på frivillig basis i lovforslaget, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvorfor der i lovforslagets bemærkninger står, at ca. 1.100 virksomheder vil være omfattet af lovforslaget, hvoraf det for 180 virksomheder vil medføre omstillingsbyrder, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om ministeren kan bekræfte, at de 3.000 timer i administrative byrder, som følger af lovforslaget, er løbende årlige byrder, der ikke medtager éngangsbyrder/omstillingsbyrder, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm., om ministeren kan bekræfte, at éngangsbyrderne/omstillingsbyrderne ved at skulle formulere en CSR-politik for første gang kan opgøres til mellem 2.000 og 6.000 timer, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm., om ministeren kan bekræfte, at lovforslaget vil medføre éngangsbyrder/omstillingsbyrder for 180 virksomheder, som ikke i dag har en CSR-politik, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, hvad de samlede éngangsbyrder/omstillingsbyrder vil være for de 180 virksomheder, som ikke i dag har en CSR-politik, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om, hvad den samlede omkostning vil være, hvis alle 1.100 virksomheder før eller siden udarbejder og afrapporterer CSR-politik,

-
- til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm., om ministeren kan bekræfte, at når der regnes på administrative lettelser i AMVAB-metoden som f.eks. lempelse af revisionspligt for virksomheder med under 3 mio. kr. i omsætning og fjernelse af kapitalforklaring, så regnes de administrative lettelser ud for alle selskaber/virksomheder, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm., om samme metode ikke bør anvendes i lovforslaget, når de løbende administrative byrder skal udregnes, så der også medtages virksomheder, der ikke udarbejder eller afrapporterer en CSR-politik, men som kan komme til det på et senere tidspunkt, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm., om ministeren finder, at SAS, Danisco, DONG og Danfoss alle lever op til ånden i lovforslaget om CSR-rapportering, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om ministerens vurdering af en certificering af CSR-rapporten i forhold til lovforslagets krav om revisors gennemgang, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm., om SAS' review af CSR-rapporten og en revisors gennemgang af det korte afsnit i ledelsesberetningen fortsat vil kunne anvendes efter en vedtagelse af lovforslaget, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om ministerens kommentarer til pkt. 6 og pkt. 7 i høringsvaret fra FSR, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm., om ministeren kan bekræfte, at det nordiske Global Compact-netværk mister en del af sine midler og derfor ikke kan give den samme hjælp og vejledning til virksomheder, der vil tage et socialt ansvar, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om, hvilke tiltag regeringen vil tage, så de tilbud, som det nordiske Global Compact-netværk tilbød, stadig kan tilbydes danske virksomheder, som f.eks. CSR-mentor-ordningen, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm., om ministeren kan tilslutte sig, at der er brug for, at rapportering om samfundsansvar følger internationale standarder, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om, hvilke initiativer regeringen vil tage for at sørge for, at det er muligt at sammenligne danske virksomheders arbejde med samfundsansvar, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om, hvad regeringen vil gøre for at fremme udbredelsen af den internationale rapporteringsstandard Global Reporting Initiative (GRI) i danske virksomheder, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om, hvad regeringen vil gøre for at fremme udbredelsen af en kommende ISO-standard for CSR i danske virksomheder, til økono-

-
- mi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om kommentar til henvendelse af 7/10-08 fra 92-gruppen, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om en uddybning af ministerens besvarelse af spørgsmål 22, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om en uddybning af ministerens besvarelse af spørgsmål 23, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om en uddybning af ministerens besvarelse af spørgsmål 24, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm., om ministeren vil forpligte sig til, at Danmark skal være i front med hensyn til statslige virksomheders sociale ansvar, således at de statslige virksomheder, der er omfattet af lovforslaget, rapporterer efter GRI's niveau A+, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om oversendelse af en oversigt over, hvilke statslige aktieselskaber der ifølge lovforslaget ikke forpligtes til at rapportere om samfundsansvar, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm., om regeringen kan tilslutte sig, at selv om visse statslige aktieselskaber fortrinsvis opererer i Danmark, så skal de stadig tage et samfundsansvar, idet en vigtig del af dette består i at sikre samfundsansvar i hele varekæden, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm., om regeringen er enig i, at alle statsejede virksomheder med mere end 10 ansatte skal forpligtes til at tilslutte sig Global Compact og rapportere efter GRI, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm., om ministeren vil tilkendegive, at hun er villig til at oversende bekendtgørelsesudkastet og udkastet til vejledning til udvalget, inden bekendtgørelsen og vejledningen udsendes, samt være villig til at drøfte det endelige indhold inden færdiggørelsen, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 46 Spm., om ministeren er indstillet på, at når der gøres status over virksomhedernes arbejde med samfundsansvar i 2010, skal denne rapport omfatte erfaringer med forskellige former for rapportering, brug af andre revisionsinstrumenter end konsistentstjek, certificering af tredjepart, samt at rapporten oversendes til Folketinget, til økonomi- og erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

To af udvalgets spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og svarene er optrykt efter ønske fra SF.

Spørgsmål 45:

Vil ministeren tilkendegive, at hun er villig til at oversende bekendtgørelsesudkastet og udkastet til vejledning til Erhvervsudvalget, inden bekendtgørelsen og vejledningen udsendes samt være villig til at drøfte det endelige indhold inden færdiggørelsen?

Svar:

Både vejledningen til lovforslaget og udkastet til bekendtgørelsen, der fastsætter de nærmere regler for offentliggørelse af redegørelsen for samfundsansvar i en supplerende beretning og på virksomhedens hjemmeside, vil blive sendt til Erhvervsudvalget. Jeg er naturligvis parat til at drøfte både vejledningen og bekendtgørelsen i Erhvervsudvalget, hvis udvalget skulle ønske det.

Spørgsmål 46:

Er ministeren indstillet på, at når der gøres status over virksomhedernes arbejde med samfundsansvar i 2010, så skal denne rapport omfatte erfaringer med forskellige former for rapportering, brug af andre revisionsinstrumenter end konsistentstjek, certificering af tredjepart, samt at rapporten oversendes til Folketinget?

Svar:

Rapporten i 2010 vil bredt set gøre status over danske virksomheders arbejde med FN's principper for samfundsansvar og også virksomhedernes rapportering om deres arbejde med samfundsansvar. Målet er, at rapportens konklusioner skal bidrage til at forbedre danske virksomheders arbejde med samfundsansvar, herunder rapportering og kommunikation om samfundsansvar. Rapporten vil derfor også belyse virksomhedernes erfaringer med forskellige former for rapportering, revision og certificeringer fra tredjepart.

Jeg oversender naturligvis gerne rapporten til Folketinget.